

מכון "חץ" לחשיבה צבאית מתקדמת, רחוב הדס 30, יבנה, 8151192
טל': 08-9437871, פקס: 08-9421079
דוא"ל: info@iamti.com, אתר: www.iamti.com, פייסבוק: facebook.com/groups/iamti

בגיליון זה

3-1	מבקר המערכת מבקר את מתאם הלחימה בטרור של ארה"ב
6-4	משימות כנגד טרור מתערבבות במאבק עם מעצמות
9-7	מבט מקרוב על "טיל הנינג'ה" הסודי
12-10	עמדת רוסיה לגבי הארכת הסכם הטילים הבלסטיים
15-13	שווייגו על הצבא הרוסי: נייד מודרני ויעיל
17-16	מדיניות חדשה ברוסיה מאפשרת שימוש בנשק גרעיני
19-18	סין: הקניית כישורי מנהיגות למפקדים זוטרים
21-20	פולין מנסה לעקוף את רוסיה בעזרת תעלה
24-22	טורקיה מגבירה את נוכחותה מחוץ לגבולותיה

עורך ראשי: גדעון אבידור
עריכה גרפית: מתי עלמה אלחנתי

מבקר המערכת מבקר את מתאם הלחימה בטרור של ארה"ב

מאת: רובי גראמר

על פי דו"ח המבקר שפורסם במאי, ניהול כושל וחוסר איוש במשרד של מחלקת המדינה הממונה על תיאום יוזמות כנגד טרור בעולם, פוגעים במאמצי ארה"ב להילחם בארגוני טרור זרים.

הדו"ח מצא כי ראש המשרד נתן סאלס "הראה מנהיגות מכרעת אבל גם מעורב בפעולות עם השפעות שליליות".

הדו"ח מצטט מקרים בהם סאלס "איבד את סבלנותו" בפגישות עם אמריקאים ועם זרים, וטוען כי "המשרד לא הפיץ הנחיות מספיקות" או תמיכה בנציגים אמריקאים בחו"ל העובדים לתיאום מאמצי לחימה בטרור עם ממשלות זרות.

דו"ח המבקר מצייר תמונה מעורבת של משרד בעל סמכויות רחבות לאחת

מהקדימויות הגבוהות בממשלו של טראמפ, במיוחד כאשר איום הטרור גובר במזרח התיכון ובאפריקה בעוד שפעולות שגרתיות כנגד טרור כושלות או מושבתות בגלל נגיף הקורונה.

המבקר מבקר גם בקונסוליות ומדווח על ממצאיו.

ציטוט מתוך הדו"ח:

המשרד במחלקת המדינה אחראי לנושאים בקואליציה כנגד המדינה האסלמית המונהגת בחו"ל על ידי ארה"ב, לתקצוב תוכניות לחימה בטרור במדינות זרות ולמעקב אחר רשתות מימון טרור כדי להילחם בקבוצות הטרור בסאהל ובמזרח אפריקה.

בעיראק, עם נסיגת כוחות ארה"ב, שאריות של המדינה האסלמית הרימו ראש, חזרו לתקוף ופועלים למען שיבתם לפעילות.

במערב אפריקה מספר ההתקפות הטרוריסטיות עלה בשנים האחרונות למרות מאמצי ארה"ב, צרפת וכוחות מקומיים להכיל את קבוצות הטרור בסאהל.

בתגובה לדו"ח מנהלת המשרד הסכימה עם כל 11 ההמלצות שהציג המבקר והקימה צוות היגוי ליישום ההמלצות. "אנחנו רואים את ההמלצות כמקדמות שינויים שאנחנו עובדים עליהם מזה זמן", אמר דובר המשרד.

סאלס הגיב ב-1 במאי וכתב כי הוא מקבל את ממצאי הדו"ח, והוסיף שהמשרד נוקט באמצעים לתיקון הליקויים וכי הוא יישם במלואן 5 המלצות מתוך 11 ההמלצות הכלולות בדו"ח. "אנחנו מודים למבקר על המשוב שאנחנו פועלים היטב ואת המלצותיו אנחנו ניישם. נשתמש בדו"ח להמשיך בחידוד יעילותנו במימוש משימותינו." הוא כתב.

בדו"ח מעקב של המבקר מוצג כי סאלס "אישר את קיום הבעיות והגיב בחיוב להצעות לשיפור. הדו"ח שיבח את סגניתו של סאלס, אלינה רומנובסקי על מנהיגותה וניהולה.

אבל המשרד נבלם בגלל בעיות אחרות, כולל מחסור כרוני בכוח אדם, אי-בהירות לגבי סדרי עדיפות, ולחימה עיקשת עם מחלקות אחרות במחלקת המדינה וסוכנויות פדרליות אחרות הפוגמות ביעילות מדיניות ארה"ב בלחימה כנגד טרור – כך על פי הדו"ח.

אחת הדוגמאות מציגה כי המשרד לא הפעיל ביעילות את קציני השטח המוצבים בעולם לניתוח איומי טרור בינלאומי ולקידום יכולות לחימה בטרור במדינות בהן הם פועלים.

פקידים אמרו למחלקת המדינה "כי הם חסרים בהנחיות ברורות הנדרשות להם למילוי

תפקידם ולתיאום פעולותיהם." מבקר מחלקת המדינה מצא כי בשנת התקציב 2019, הופצו 27 שדרים לאנשי השדה כשרק אחד מהם מתייחס לנושאי לחימה בטרור. המשרד, המנהל תקציב שנתי של 642 מיליון דולר לא הפעיל בקרה מספקת כדי למנוע שחיתות ובזבז – על פי הדו"ח "ללא גישה פורמלית לזיהוי ולניתוח סיכונים, המשרד נמצא בסיכון גבוה של בזבז וניהול לא תקין." מסכם הדו"ח.

המשרד ללחימה בטרור היה באיחור תמידי בהגשת דוחות שהם אחד מתוצרי הדגל שלו לקונגרס כדי לסייע בחקיקה ובהקצאת משאבים ללחימה בטרור.

המשרד איחר ב-6 חודשים בפרסום דו"ח הפעילות לשנת 2018. "איחור בפרסום דוחות מנחית את יעילותם כמקור למידע ואמצעי דיפלומטי להשפעה על מדיניות הלחימה בטרור." כתב המבקר.

הדו"ח אינו מציע הרבה פרטים כיצד לתקן את הנושאים הנדונים אבל המבקר הכין גם דו"ח מסווג העוסק בנושאים מסווגים במשרד שאינם פתוחים לציבור.

פקידים במחלקת המדינה ורשויות אחרות חובטים ביעילות משרד, עם מספר שבחים לסאלס כשותף "מאוד יעיל ודינמי", אחרים מבקרים את המשרד על פעולה בגזרה צרה "בלי לשתף פעולה עם אחרים."

נתן סארס מתאם הלחימה בטרור במחלקת המדינה ארה"ב

משימות כנגד טרור מתערבבות במאבק עם מעצמות כיצד הכוחות המיוחדים מתמודדים?

מאת: פול מקלאורי

"אנו מתמודדים עם קטלניות, דיוק וניידות, אנחנו חייבים לפתח אותם ככל שנוכל כדי להתמודד ולנצח במאבק כנגד רוסיה וסין." אמר מפקד הכוחות המיוחדים גנרל ריצ'ארד קלארק.

כוחות מיוחדים של ארה"ב התחככו ביום רביעי במשך שעות בכוחות רוסיים בצפון מזרח סוריה באזור שבמהלך זמן רב נשלט על ידי כוחות ארה"ב ובני בריתם הכורדים.

הרוסים ניסו לחדור לאזור ליד הגבול הטורקי-עיראקי במשך שנים, לאחרונה הם בנו מאחז כדי לאתגר את הכוח האמריקאי הקטן הממשיך לפעול באזור לאחר שהנשיא טראמפ הוציא את מרבית כוחות ארה"ב מסוריה.

זה מדגיש את עובדת החיים הנדרשת מהכוחות המיוחדים של ארה"ב – עליית כמות ההתנגשויות בין משימות לוחמה כנגד טרור והמשימה הגדולה של התמודדות עם כוחות רוסיים וסיניים בעולם כולו.

התפשטות סניית באוקיינוס השקט והמשך החתרנות הרוסית באירופה, במזרח התיכון ובאפריקה הניעו מפקדים בכוחות המיוחדים לחשוב כיצד הם צריכים לערוך את כוחותיהם לאחר שני עשורים של בעיטה בדלתות באפגניסטאן ובעיראק.

"רדיפה אחרי קיצוניים אינה דומה להתמודדות עם מעצמות," אמר בחודש שעבר מפקד הכוחות המיוחדים גנרל ריצ'ארד קלארק. התמודדות עם רוסיה וסין "היא על השפעה, ולכוחות המיוחדים יש תפקיד מיוחד בכך... איננו יכולים יותר לבנות כוח המשרת ייעודי יחיד – רק כנגד טרור."

כל טכנולוגיה חדשה שעשויה להיות יעילה כנגד הכוחות הרוסיים והסיניים, חייבת להיות מיושמת גם בלחימה כנגד טרור "מאחר שהסביבות בהן נתמודד בעתיד תאתגרנה את התקשורת שלנו, הם גם יאתגרו את יכולות הניווט המדויק שלנו. מערכות הרחפנים הבלתי מאוישים שאויבינו משתמשים בהם – הם נחלת הכלל, אנחנו צריכים לחפש דרכים להביס את כל אלה ולהגן על כוחותינו."

קלארק, צוות הרכש שלו ומנהלי התוכניות, מודעים לקשיים בהפעלת אמצעים כנגד טרור וכנגד אויב ממוסד כאחד. "לדוגמה, אנו בוחנים קטלניות, דיוק וניידות, אנחנו

חייבים לפתח אותם כך שיוכלו להתמודד ולנצח את רוסיה וסין. הוא אמר. קלארק סיפר כיצד השתנתה הסיטואציה גם במקום כמו אפגניסטן. המקום שבו שירת לראשונה – לדבריו הוא השקיע 90 אחוזים מהחשיבה שלו כיצד לרדוף ולהילחם בטאליבן.

אבל, במהלך הסיור האחרון שלו שם, הוא גילה שהמפקדים משקיעים קרוב ל-60 אחוזים מזמנם במבצעי תודעה להשפעה על חשיבת הטאליבן, יחד עם מסרים והשפעה על האוכלוסייה האפגנית. "אנחנו חושבים כיצד נעשה זאת באופן מקומי, אבל גם ברמת המחוז, יהיה קריטי ליכולת ארה"ב להצליח במבצעי תודעה בעתיד."

הכנה לעתיד של הכוחות המיוחדים נותרת "לחולל מאמץ בו הכוחות המיוחדים מעורבים לאורך זמן", אבל הלחימה בדאע"ש בסוריה הראתה שלחימה יכולה להתפתח למאמץ מדמם בתחרות נגד רוסיה וסין במקומות כמו סוריה, או באפריקה היכן שהמדינות האלה מגבירות את פעילותן.

העדיפות העליונה של הפיקוד היא פיתוח מערכות התמודדות עם קשת רחבה יותר של משימות שהכוחות המיוחדים יידרשו לפעול בהם בשנים הבאות, בניית הדור הבא של מודיעין, בקרה וסיור "שיכולים לפעול כנגד כוחות של מעצמות וגם פעולה בשדות קרב מנותקים, מרוחקים תוך התראה קצרה." אמר קלארק.

חלק מכך נכלל בתוכנית מרחיקת הלכת של מאמץ הפיתוח "פיקוד ושליטה משולב רב-מרחבי".

הרעיון הוא להחליף מפות נייר ושקפים עם מה שראש הרכש של הכוחות המיוחדים ג'ים סמית כינה "משטח זכוכית יחיד" שיוכל לשלב כוחות קומנדו עם מפקדות ולקבל מידע בזמן אמת.

"כאן אנחנו מנסים לפעול במתכונת פיקוד מוכוון משימה, לתת למשטח זכוכית יחיד מה שנקרא תמונת מצב אויב, תמונת מצב כוחותינו, כוחות שכנים, הנדסה, אוויר, אש – הכל... להציב את כל המידע הזה בשכבות... זה ישפיע על מבצעים וזה דבר של העתיד." המאמץ הזה של פיקוד מוכוון משימה יואץ בתוכנית התקציבית של 2022.

https://breakingdefense.com/2020/06/counterterror-mission-blends-into-competition-with-china-russia-how-socom-copes/?utm_campaign=Special%20Operations%20Forces%20-%20LDRS%20June%202020&utm_medium=email&hsmi=89009335&hsenc=p2ANqtz-HVub50hG7yFm4z4ytPcX0DCmcqBXHdRFj1eFLcMWz_JcLczDm8OB9YFMadidJMVh_RLojsMyxw01WZk213mQW9Ybn7Q&utm_content=89009335&utm_source=hs_email

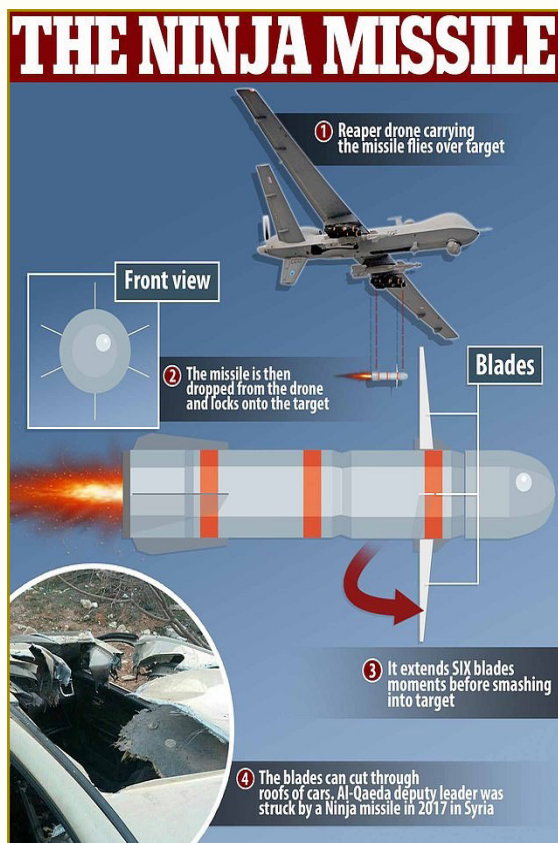
מבט מקרוב על "טיל הנינג'ה" הסודי המטווח מטרות ללא חומרי נפץ

מאת: הרייט אלכסנדר dailymail.com

ברשת פורסמו קטעי וידיאו חדשים המציגים את שרידי תקיפת הטיל שכונה "טיל הנינג'ה" על מכונית, ומעניקים את המבט הקרוב ביותר לכלי נשק חדש ומסתורי.

את הקטעים שיתף ביום רביעי חוקר הביטחון ניק ווטרס, המתמחה בחקירת תקיפות מזל"ט עבור צוות החקירה בלינגקט. בסרטון מוצגת מערכת הגריסה של הטיל, עם האותיות AGM-114R9X מודפסות בבירור בצד.

הטיל, המוכר גם כ"טיל הנינג'ה" או "ג'ינסו", שימש בתקיפה מדויקת שנערכה לאחרונה על טרוריסטים הקשורים לאל-קאעידה בסוריה, שהרג את הנוסעים במכונית, אך הותירו את המכונית עצמה ללא פגע. על פי ההערכה, המכונית המוצגת בפיגוע נושאת את קסאם אול-אורדיני מירדן

ואיש תימני, בילאל אל-סנאני.

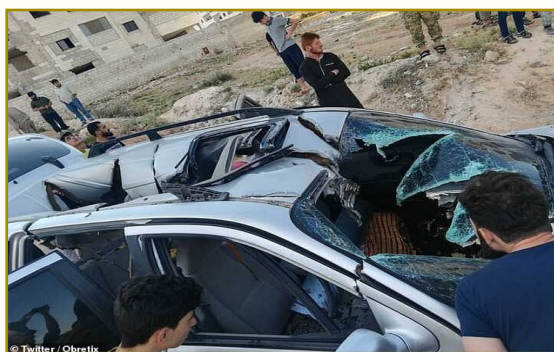
על פי הדיווחים, נעשה שימוש לראשונה בטיל "ג'ינסו המעופף" לחיסול סגן מנהיג אל-קאעידה אבו ח'יר אל-מסרי בפברואר 2017 (לעיל)

מכוניתו של אל מסרי סבלה מהנזק הרב ביותר לצד הנוסע הקדמי, עם מינימום נזק לשאר המכונית – מאפיין של AGM-114R9X שעל פי הדיווחים שימש במשורה בצורה

קיצונית על ידי כוחות ארה"ב, הנשק ששימש להרג אל-מסרי לא שבר את חלונות הרכב (קיה ריו) ולא גירד את הצבע.

ה-R9X לא מתפוצץ ונושא 6 להבים ארוכים הפורצים דרך המעטפת החיצונית של הטיל שניות לפני הפגיעה, כדי להבטיח שהוא אינו פוגע בשום דבר אחר בעקבותיו. ל-R9X יש "אזור סכנה קטלני" של 30 סנטימטרים בלבד.

ההערכה היא כי טיל R9X שימש בתקיפה האווירית שהרגה את הגנרל האיראני קאסם סולימאני בינואר, אם כי זה מעולם לא אושר.

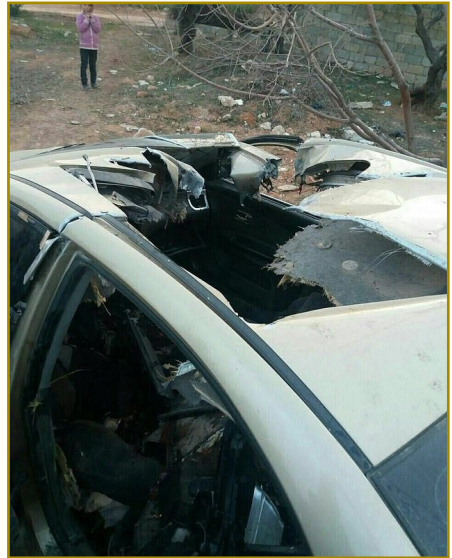
הטיל הוא כה חשאי שאפילו גורמים רשמיים בארה"ב לא יאשרו את קיומו באופן רשמי. במאי 2019 הדליף צבא ארה"ב פרטים על טיל ה-R9X כדי לשפר את תדמיתו בעולם המוסלמי במאמץ להראות כי היא עושה מאמץ להפחית בנזק אגבי.

בינואר השנה הוא הופעל לראשונה באפגניסטן. בוול סטריט ג'ורנל, דווח כי הנשק נורה לעבר יעדים גם בלוב, עירק, תימן וסומליה.

עמית בכיר ב"קרן להגנת הדמוקרטיות (FDD) אמר לפוקס ניוז כי ה-R9X מוערך מאוד בזכות דיוקו.

"ההתייחסות לסכינים איננה מקרית, מכיוון שהוא מכיל להבי פלדה מרובים שיצאו מהטיל רגע לפני הפגיעה והתוצאה היא הרס ברדיוס קטן בהרבה, שיכול להגביל את הנזק שגורם הטיל לאזור המיועד. "תכונה כזו נדרשת יותר ויותר לקמפיינים נגד טרור, שם הלחימה קרובה יותר והסביבה סביב היעד צפופה יותר וסביר להניח שהיא תתמלא בלא לוחמים."

הרשויות ציטטו דוגמאות לכך שסכיני הטיל יכולים להרוג נוסע ברכב ולא לפגוע בנהג, או לפגוע במנהיג טרור בביתו ולא בקרובי

משפחתו שיושבים באותו שולחן.

על פי מומחים, הסכינים מסוגלים לפרוץ ביעילות דרך קירות וגגות.

מלבד להשפעה האנושית הברורה, דווח בוול סטריט ג'ורנל כי צבא ארה"ב מעוניין בטכנולוגיית הנשק החדשה גם מסיבות מעשיות יותר.

טרוריסטים מתחבאים מתקיפות מזלטים בהסתתרות באזורים המאוכלסים על ידי ילדים ונשים, מה שמותיר אותם לכאורה מחוץ להישג ידם של התקפות אוויר מסורתיות.

מכיוון שהוא ממזער באופן משמעותי את הסיכון לנפגעים אזרחיים מחומר נפץ מסורתי, הטיל מגדיל את מגוון המטרות בהן ניתן לפגוע, ומעניק לטייסים מטרות רבות יותר.

עם זאת, רמת הדיוק והמודיעין הנחוצים כדי לפגוע ביעד מדויק מגדילים את העלויות של משאבים נוספים המושקעים במערכות הצבאיות.

ההסכם המקולל: עמדת רוסיה לגבי הארכת הסכם הטילים הבליסטיים

מאת: פאבל לוצין

ממשלו של טראמפ אותת שאינו מעוניין בהארכת ההסכם להגבלת נשק גרעיני אסטרטגי לאחר שיפוג בפברואר 2021, בגלל הצורך להתמקד באיומים אסטרטגיים הנובעים מסין. זה סיבך מאוד את עמדת הקרמלין בהסכם בן העשור. ארסנל הנשק האסטרטגי הגרעיני של מוסקבה מזה שנים הוא עמוד התווך של מעצמת העל. אבל התמוטטות הסכם בקרת הנשק מאפשר למוסקבה לנצל את ההזדמנות למיקוח עם וושינגטון. מנהיגות רוסיה צריכה הזדמנות כזו לבחינת כיוונים חדשים.

באשר לתנאי ההסכם, ארה"ב ורוסיה הסכימו ששום צד לא יוכל לפרוס יותר מ-700 טילים בין יבשתיים ומפציצים כבדים ולא יותר מ-1,150 ראשים גרעיניים. אמנם וושינגטון ומוסקבה מקיימות כמעט שוויון בראשים גרעיניים (1,372 מול 1,326 בהתאמה), מספר הטילים הפרוסים והמפציצים הכבדים שונה (655 לארה"ב ו-485 לרוסיה), במרץ 2020. חוסר השוויון אינו מייצג איום ביטחוני לרוסיה אבל הוא יוצר אתגר מדיני לקרמלין מאחר שהוא מפחית מתדמיתה כבעלת יחסי כוחות שווים עם ארה"ב. במושגי כוחות גרעיניים, רוסיה חייבת להשיג איזון חדש בשנים הבאות.

במחצית שנות ה-20 מוסקבה תצטרך לפרק יותר טילים גרעיניים וצוללות מאשר היא יכולה לייצר. למשל, לרוסיה 91 טילים ישנים: SS818 46, SS25 45. כמעט 30 אחוזים מכלל הטילים הפרוסים שלה.

למרות המאמץ השגרתי להאריך מעגלי חיים, הם יצטרכו להוציא מהשירות מספר גדול במהלך השנים. באותו זמן יכולת הייצור הנוכחית במפעל הטילים בווטניסק מוערכת בכ-12-16 טילי RS424. מוסקבה מנהלת במקביל מאמץ מחקר ופיתוח לדלק נוזלי כבד חדש עבור טילי סאמארט RS28 גרסה מתקדמת של R36M2. אלא שמפעל הטילים ב קראנויארסק לא יוכל להתחיל בייצור טילי סאמארט עד מחצית שנות ה-20, ויכולת הייצור שלו תהיה פחות מ-10 טילים בשנה.

נושא דומה מובנה בכוחות הצי האסטרטגיים. בעשור הקרוב, רוסיה צריכה להשבית 7 צוללות גרעיניות מהעידן הסובייטי. רוסיה מתכננת להחליף אותם ב-7 צוללות מדגם בוריי כולל צוללת אחת שעשויה להיות מושקת השנה. עדיין, ייצור הבוריי סובל מעיכובים

– בתוכנית המקור, מוסקבה תכננה להשלים בניין של 8 צוללות כאלה בסוף 2020, אבל הייצור יגיע רק ל-4 צוללות בדצמבר.

בנוסף, רוסיה מתכננת שדרוג של 55 מפציצים כבדים TU95 ו-TU160. יותר מכך מוסקבה תכננה לייצר מטוסי TU160 חדשים בעשור הקרוב. אבל במאי לא היה ברור אם משרד ההגנה הרוסי יוכל לממש את התוכניות האלה בקצב המתוכנן.

לכן, בין מחצית וסוף העשור הנוכחי כמות הכוחות הגרעיניים הרוסיים עשוי להתייצב על כ-500 מפציצים כבדים וטילים בפריסה. מאחר שמחזור החיים של טילים, מפציצים וצוללות חדשים ארוך יותר, כל חזרה למרוץ כמותי עם ארה"ב יוכל להיות מעשי בסוף שנות ה-20 לכל המוקדם.

לכן, מוסקבה עשויה להעדיף חזרה לשולחן המשא ומתן על הגבלת נשק אסטרטגי בעתיד. כאשר תהיה לה עמדת מיקוח חזקה יותר והיא תהיה מסוגלת להרחיב את האג'נדה המדינית להגנה מפני טילים, החלל ונושאי ביטחון גלובלי נוספים. לכן, הנהגת הקרמלין צפויה להגביר חוסר ודאות בתחומי החימוש האסטרטגי בטווח הארוך במטרה לאלץ את ארה"ב להתייחס לרוסיה ברצינות כפי שהיא מתייחסת כיום כלפי סין.

לרוסיה יש שתי אפשרויות לפחות להגברת חוסר היציבות הגרעינית אם ההסכם יקרוס בשנה הבאה. הראשונה היא להמשיך לפתח ולפרוס את הגלשן ההיפר-קולי הגרעיני טוונגארד. במאי 2020 רק שני גלשנים כאלה נפרסו – לפי הדיווח על בסיס טיל מהעידן הסובייטי SS19.

טיל בין יבשתי יארס

הרשויות ציינו שייצור של יחידות נוספות מצוי בתהליך. למרות זאת הגלשן עלול להתמודד עם בעיות קשות, הוא כבד מדי עבור הטיל המודרני יארס. הקרמלין עשוי להמשיך ולהישען על הטיל הסובייטי, המונע בדלק נוזלי עם משקל נשיאה גדול יותר. כאשר האוונגארד מחובר הם יכולים לסגור את הפער בטיילים גרעיניים, אבל זה יפגע בהצבה של 28 טילים חדשים יותר במקומם.

האוונגארד לא משנה דבר במובנים של הרתעה גרעינית שמשמעותו שהגלשן ההיפר-קולי יוכל להיות על שולחן המשא ומתן בנקל בעתיד אם הקרמלין רואה סיכוי לנהל מיקוח עם ארה"ב.

האפשרות השנייה היא המרה של ה-TU22M3 המפציץ הסילוני בעל יכולות נשיאת נשק גרעיני.

כיום, רוסיה שדרגה 30 מטוסים כאלה כאשר הגרסה המשורגת הראשונה עוברת ניסויי טיסה. המנוע החדש שלהם והאוויוניקה תואמים לאלה של מטוס TU160, כך שכאשר הוא יכנס לשירות ב-2021 הוא יוכל למלא את הפער בפריסת הנשק האסטרטגי.

שוב, הבעיה היא בתעשייה הביטחונית: מפעל ייצור מנוע הקוזנצוב ייצר רק 4 מנועים ב-2018, וב-2019 המפעל תוכנן לייצר רק 22 מנועים נוספים. גם הצבא הרוסי מתלונן על קצב הייצור הנמוך.

לכן, בעיית תפוגת תוקף ההסכם תאפשר לקרמלין להסתיר את כמות הנשק האסטרטגי האמיתי שלה, בעוד ששורש הבעיה נעוץ בשדרוג ובפיתוח דבר המפחית בעוצמתה הגרעינית של רוסיה.

בשנים הקרובות רוסיה בוודאי תחפש לפתוח במרוץ חימוש חדש כדי ללחוץ על וושינגטון לשאת ולתת על נושאי ביטחון אסטרטגי ונושאים מדיניים אחרים, למרות שהכוח הגרעיני הרוסי בירידה, הארכת ההסכם היא אופציה אבל ישימה רק אם הקרמלין יוכל לגרום לקיום פגישת פסגה בין שני הנשיאים.

<https://jamestown.org/program/the-doomed-treaty-russias-position-on-prolonging-new-start/>

שוויגו על הצבא הרוסי: נייד, מודרני ויעיל

מאת: רוג'ר מקדרמוט

ה-21 במאי סימן את יום הולדתו של שר ההגנה הרוסי – סרגי שוויגו – הוותיק בשירותו בתפקיד מאז פירוק ברה"מ. ההזדמנות ספקה פורום ציבורי לדין במגמות ההתפתחות של הצבא.

מאז מינויו בנובמבר 2012, שוויגו שימש כרמטכ"ל על לנשיא פוטין, כדי לייצב את הצבא הרוסי, לחזק את מעמדו ולבנות יכולות מוצקות באמצעות מודרניזציה. חלק ניכר ממה שהושג בתקופתו של שוויגו מייצג החלטות ורעיונות מימי קודמו בתפקיד. שרידותו בתפקיד קשורה ליחסיו הקרובים עם פוטין.

מאמר שפורסם לאחרונה בהקשר עם יום הולדתו של שוויגו מבליט במיוחד את הישגיו. "בעוד יום ההולדת של שר ההגנה לא הובלט, השיח הציבורי על תדמית הצבא הובלט בסיסמה – נייד, מודרני ויעיל".

ההישג העיקרי שהוגדר על ידי שוויגו הוא של 70 אחוז אמצעי לחימה מודרניים בסוף השנה. ההערכה הרשמית כיום היא כי המצב הוא 68.2 אחוז, ומשרד ההגנה מביע ביטחון שהמטרה המקורית תושג.

הבטחות רכש רבות לא מומשו, כולל הטנק T14 והמטוס SU57. יש עיכובים רבים בבניין צוללות ופלטפורמות אחרות. אבל, ההישג האמיתי מאז ששוויגו החל בתפקידו הוא מידת המעבר לתשתיות דיגיטליות כמו רכישת מכ"מים, מערכות תקשורת, מערכות ל"א, רובוטיקה, מז"לטים, ואמצעי לחימה מדויקים.

שוויגו מאמין שהצבא הרוסי צריך "לפתח וליישם דרכים חדשות ויעילות יותר בהפעלת הכוחות ובאימונים... להמשיך לפעול להגברת הביטחון החברתי וסטנדרטים הגונים בחיי איש הצבא."

לפני מגפת הקורונה, שהשפיעה על רוסיה וצבאה, שוויגו אמר שהמאמץ העיקרי באימונים מבצעיים השנה יתמקדו בלחימה משולבת של כוחות יבשה, כוחות האוויר, הצי והכוחות המוטסים באזורים שונים כולל באזור הארקטי.

הדגש היה על:

- שיפור האימונים
- שיפור סגלי ההדרכה שהם חיילי קבע

- הכנה להתמודדות עם טילי שיוט, כטב"מים, ותקיפות טקטיות מהאוויר
- נחיתות מהים
- פעולות סיור וקבוצות חבלה
- הגנה מפני אמצעי לחימה מדויקים
- הפעלת אמצעי לחימה אלקטרונית
- אימון משולב ליחידות מזל"טים וצוותי תקיפה מהאוויר

המסר הכללי עסק בשילוב לוחמת הכוחות. שוויגו ומשרד ההגנה עדיין שותקים באשר לניתן לעשות במהלך מגפת הקורונה, ועולה השאלה האם 2020 היא שנה אבודה לצבא הרוסי.

במושגי הישג בפועל בתקופתו של שוויגו בראש משרד ההגנה, מודגשים כיבושו של חצי האי קרים ללא מרחץ דמים ב-2014 והמעורבות בסכסוך בסוריה בשנה שלאחר מכן.

יש להניח כי הצבא סייע בבלימת התפשטות הקורונה ברוסיה, והוא גם סייע לאיטליה ולסרביה במהלך המגיפה. אבל, המספרים על התפשטות הווירוס בצבא רחוקים מלהיות אמינים, המאמץ להציג עסקים כרגיל על ידי אימונים ותרגילים טקטיים קטנים אינו מצביע על כיצד הם נערכים בבטחה מפני התפשטות המגיפה.

בעוד הנשיא פוטין תומך במסרים של שר ההגנה שלו, גם כאשר טען, בטעות, כי רוסיה היא הכוח העולמי המוביל בלחימה מהאוויר, צצות שאלות קריטיות המבקשות תשובה בהקשר למודרניזציה של צי הצוללות. בניתוח מפורט על אתגרי המודרניזציה בצי התת ימי.

קפיטן ואדים קוליטשנקו מצביע על שגיאות היסטוריות במדיניות הצי. הוא כתב "בהתאם לתורת הלחימה שלנו, אנחנו צריכים לקיים שלטנות במרחב הים הקרוב לחופינו, מצרי ברנטס, בקרא, אוחוטסק, ים יפן וים ברינג.

הכרחי להבטיח את הכשירות הקרבית של צי הצוללות הגרעיניות בעלות הטיילים הבליסטיים. במושגים פשוטים, צריך לשמור עליהם מהרס. לא אפשרי לחשוב על אזורי הים השחור והים הבלטי ללא צוללות. כפי שאמר הקומיסר של ברה"מ ניקולאי קוזנצוב, בתשובה לשאלה של סטלין – האם צריך צוללות בים הבלטי, 'אם יש לנו 15-20 צוללות בים השחור יש לנו שלטנות בים'."

קולטשנקו הציע להתמקד במאמצי משרד ההגנה למודרניזציה של הצי, לכלול צוללות

גרעיניות אסטרטגיות, צוללות מונעות דיזל וגרעין, וגם גרסאות קטנות מאוד להגנת צינורות תת מימיים, אסדות קידוח ומתקנים סמוכים לחוף.

קוליטשקנו סיכם: "מומלץ לבחון בנפרד את תוכנית הפיתוח של הצי הרוסי כדי לחזק את בניין הצוללות, לנוכח הדוקטרינה החדשה וגם לנוכח התפתחות אמצעים למניעת פיחות של הפוטנציאל הקרבי של צי הצוללות. לרוע המזל, תוכנית ההצטיידות הנוכחית אינה מייצגת את הצורך בצוללות" אם ההערכה הזו נכונה, תוכנית שדרוג צי הצוללות מתקדמת בכיוון הלא נכון.

אחד התחומים בהם התפתחות צי הצוללות מציגה חולשות נוספות הוא המאמץ לפתח ולהציג את הכשב"מ התת מימי, פוסידון, המיועד לנשיאה על צוללת גרעינית כחלק "ממערכת אוקיינית רב-תכליתית". הפוסידון הוזכר בנאום פוטין לאסיפה הלאומית ב-1 במרץ 2018. הוא נושא ראשים קרביים גרעיניים וקונבנציונליים, הוא יכול להרוס תשתיות אויב, קבוצות נושאות מטוסים ומטרות אחרות. הכשב"מ מיועד לשאת טילים בליסטיים בין יבשתיים עם ראש קרב בן שני מגאטון. ניסוי השיגור הראשון של פוסידון מיועד לספטמבר מהצוללת הגרעינית בלגורוד. מאמץ כזה הוא לבו של החזון של שוויגו להתפתחות הצבא הרוסי.

<https://jamestown.org/program/shoigus-image-of-russias-armed-forces-mobile-modern-and-efficient/>

מדיניות חדשה ברוסיה מאפשרת שינוש בנשק גרעיני כתגובה למהלומה שאינה גרעינית

מאת: ולדימיר איצ'נקוב

הנשיא פוטין אשרר את מדיניות ההרתעה הגרעינית של רוסיה, המאשרת לו להשתמש בנשק גרעיני כתגובה לתקיפה קונבנציונלית כנגד מטרות תשתית לאומיות קריטיות, על ידי הכללת תקיפה לא גרעינית כזרז אפשרי לתגובה גרעינית רוסית, המסמך משגר אזהרה לארה"ב. הרחבת המינוחים מייצגת דאגה רוסית בהקשר לפיתוח נשק עתידי שיוכל לתת לוויינטון יכולת לשתק אמצעים צבאיים ומתקנים ממשלתיים ללא שימוש בנשק גרעיני.

כחלק מהדוקטרינה הצבאית הרוסית, המסמך החדש מאשר שהמדינה תוכל להשתמש בנשק גרעיני כתגובה לתקיפה גרעינית או בנשק קונבנציונלי "המאיים על קיומה של המדינה".

כמו שימוש בנשק גרעיני או בנשק להשמדה המונית אחר כנגד רוסיה או בני בריתה המאיימים על קיום המדינה.

המסמך מציג כי רוסיה תוכל להשתמש במאגר הגרעיני שלה אם "יהיה לה מידע" על שיגור טילים בליסטיים המכוונים לשטחה או לבני בריתה, כולל מקרים בהם "האויב משפיע על תשתיות ממשלתיות או צבאיות באופן קריטי העלולות לגרום לכישלון התגובה הגרעינית"

יחסי ארה"ב ורוסיה לאחר המלחמה הקרה עברו שינויים. הם החריפו לאחרונה כתוצאה מהמשבר עם אוקראינה וההאשמות שרוסיה התערבה בבחירות בארה"ב ב-2016.

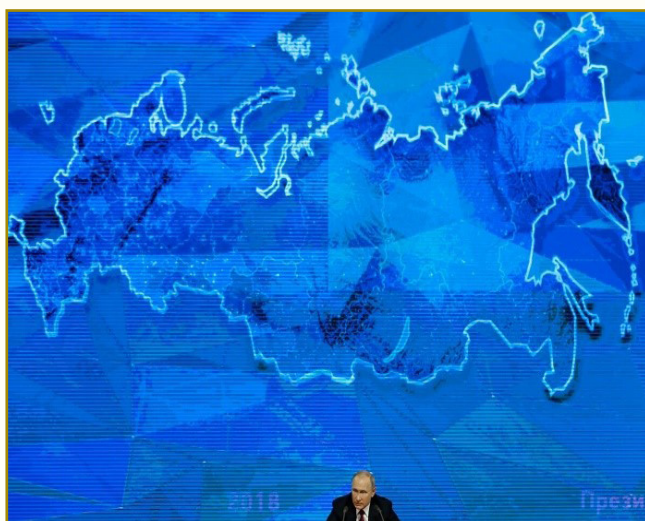
בשנה שחלפה, הן מוסקבה והן וושינגטון נסוגו מהסכם פירוק הנשק הגרעיני מ-1987. ההסכם הרוסי אמריקאי היחיד שעדיין בתוקף הוא ההסכם להגבלת כמות הראשים הגרעיניים במדינה ללא יותר מ-1,550 ראשי קרב בפריסה שנחתם ב-2010 בין ברק אובמה ודימיטרי מדבדב. בעקבותיו הושמדו במקום פריסתם של 700 טילים גרעיניים ומפציצים.

רוסיה הציעה להאריך את ההסכם העומד לפוג בפברואר 2021, בעוד שממשל טראמפ דוחף להסכם חדש שיכלול גם את סין. מוסקבה תיארה את הרעיון הזה כלא ישים, והצביעה כי סין סירבה לדון בכל הסכם שעשוי להפחית בארסנל הגרעיני שלה.

בקריאה לחברי מועצת הביטחון הרוסית במהלך סוף השבוע, פוטין הזהיר שתוקף ההסכם עומד לפוג, אבל "המשא ומתן בנושאים קריטיים, חשוב לא רק עבורנו אלא לעולם כולו – כשל מלהתחיל."

(ראה הרחבה במאמר נוסף בידיעון)

<https://www.defensenews.com/global/europe/2020/06/02/new-russian-policy-allows-use-of-atomic-weapons-against-non-nuclear-strike/>

סין: הקניית כישורי מנהיגות למפקדים זוטרים לקראת לחימה בעתיד

מאת: הרסט - On Watch

אחד הנושאים המרכזיים איתם הצבא הסיני מתמודד הוא חוסר בכישורי מנהיגות במה שמכונה על ידם "חמשת הכשלים" ו"שתי המגבלות" של מפקדים. במהלך 5 השנים האחרונות הם מוזכרים בכמה פרסומים שונים של צבא סין וב-2 פרסומים לאחרונה וההתייחסות אליהם היא כאל "שבר".

חמש המגבלות הן:

- קצינים/מפקדים נכשלים בהערכת וניתוח מצב
- קצינים/מפקדים אינם מבינים את כוונת הדרג הפוקד
- קצינים/מפקדים אינם מקבלים החלטות מבצעיות
- קצינים/מפקדים מתקשים בפריסת הכוחות
- קצינים/מפקדים אינם מתמודדים בהצלחה עם מצבים בלתי צפויים

שתי המגבלות הן:

- יכולת הצבא שלנו להילחם מלחמה מודרנית אינה מספקת
- יכולות הסגל שלנו, בכל הרמות לפקד על לחימה מודרנית בלתי מספקת

בעולם שבו הטכנולוגיה מתפתחת במהירות הצבא הסיני מקדם מקצועיות ופיתוח כישורי מנהיגות של מפקדים זוטרים.

במאמר שלישי, שגם הוא פורסם ב-Jiefangjun Bao מתואר כיצד פועלת חטיבה במחוז טיבט לשיפור כישורי פיקוד של מפקדי כיתות בתרגילי אש.

במהלך התרגילים, מפקדי כיתות חי"ר מוצבים בכיתות מתמחות של חילות אחרים, כדי לתת להם הזדמנות להתמחות בהפעלה של ציוד ונשק שונה מזה הנמצא בשימוש אצלם. והזדמנות לראות כיצד פיקוד נעשה באותם חיילות.

כדי לשפר את יכולות קבלת ההחלטות שלהם מפקדי כיתות חי"ר משולבים בצוותי

קרב ברמה גבוהה יותר במהלך תרחיש מבצעי, הם נדרשים לחלוק בהתרשמויותיהם ובהמלצותיהם עם מפקדים בכירים יותר בנושאים עיקריים, כמו הפעלת הכוחות והאש בהתקפה. בנוסף, מתאר תרגילי הקרב אינם צפויים מראש ומפקדי כיתות החי"ר מוצבים בפני תרחישים בלתי מוכרים.

מפקדי כיתות חי"ר נחשבים כ"קצה הפיקוד" בשדה הקרב. מפקדי גדודים ופלוגות מאצילים להם סמכויות פיקוד.

מצופה מהם להשלים משימות קרביות באופן עצמאי, לפתח את יכולותיהם "בחשיבה משותפת" ולאפשר שיתוף כוחות תומכים.

http://www.81.cn/bzzj/2020-03/30/content_9779985.htm

פולין מנסה לעקוף את רוסיה בעזרת תעלה לים

מאת: מריה ווילצ'ק

פולין החלה לחפור תעלה אסטרטגית בחוף הבלטי שלה כדי לעקוף את המצרים הנשלטים בידי רוסיה, למרות התנגדות מצד פעילי סביבה.

טיפת הוויסטולה – גדה חולית בת 40 ק"מ, מכוסה בעצים, היא רצועה המשתרעת מהחוף המזרחי הפולני לים הפתוח. כלומר, ספינות חייבות לעבור במיצר הבלטי במרחב הרוסי של קלינינגרד.

מכונות כבדות כבר החלו לפעול להכנת השטח לתעלה באורך 1.3 ק"מ, דרך החולית לאורך שובר הגלים בנמל של מפרץ גדנסק. תשתית של תעלה ואי מלאכותי בלגונת וויסטולה – למרות שהאיחוד האירופי המליץ לפולין להמתין לאישור.

כאשר מחיר הפרויקט הוכפל ל-400 מיליון ליש"ט, נראה כי הממשלה מתייחסת לפרויקט כפרויקט ביטחון לאומי.

התעלה הוצעה מאז 1577, אבל הפרויקט תוכנן לאחר שרוסיה חסמה את גבולותיה הימיים עם פולין ב-2006 והגבילה את המוצא לים מהלגונה עד 2009.

אחד השרים הפולניים אמר באפריל כי "לאחר שרוסיה סיפחה את קרים המצב הגיאופוליטי השתנה באופן משמעותי". בעוד פולין פועלת בנאט"ו להצבת יותר כוחות על אדמתה וכך "החזר ההשקעה בתעלה לא נלקח בחשבון."

ארקדיוס זגלינסקי, מנהל הנמל של אלבאג, הנסמך על שיתוף פעולה עם רוסיה לשיט בינלאומי אמר שמוסקבה יכולה להחליט לסגור את גבולה בכל רגע. "אנחנו צריכים לשלול את היכולת הזו של סחיטה אמוציונלית" אמר.

רדוסלאב גוואליק, מנכ"ל הקבוצה האקולוגית העומדת מאחרי התביעה אמר שהעבודות בתעלה בלתי חוקיות, כי הן מסכנות את שמירת הסביבה וחיי חיות בר. מפגינים ירוקים פנו כנגד התוכנית כשומרי הסביבה אך פסק הדין בתלונתם נדחה כבר 7 פעמים.

בינתיים העבודות נמשכות, כאשר חפירת התעלה מיועדת להסתיים בסוף 2022, דובר משרד הספנות הפולני אמר שהעבודות הן "במרכז העניין הציבורי".

התקווה היא כי התשתית התחבורתית החדשה תגביר את מעברי האיכטות וספינות המשא לנמל אלבאג הפועל כיום רק ב-6.5 אחוז מיכולתו.

<https://www.thetimes.co.uk/edition/world/poland-seeks-to-outwit-russia-with-canal-to-sea-qzzqrm9wb>

טורקיה מגבירה את נוכחותה מחוץ לגבולותיה

מאת: קאן קאסאפוגלו

מבט אל ביצועי צבא טורקיה לאחרונה משקף שמדיניות הביטחון הטורקית מתרחבת אל מעבר לגבולותיה. מזל"טים מרחפים בשמי סוריה, פריגטות שטות לאורך חופי לוב, יועצים צבאיים פועלים ליד צבא ממשלת לוב, יחידות קומנדו הררי פועלות בצפון עיראק, קצינים בכירים "מסתובבים" בקטאר ובסומליה. בסך הכל הצבא הטורקי עובר במהירות לצבא כוחות משלוח כשחקן במדיניות הגלובלית של טורקיה.

השאיפות הטורקיות לתדמית אסטרטגית ממוקדות בשלושה צירים. הציר הימי – מעבר לצי של מים עמוקים, ציר צבא היבשה – שיתוף עם כוחות לחימה באמצעות שליח בשדות קרב שונים – בצפון אפריקה ובלבנט, וציר הרחבת בסיסים

צבאיים בחלקים מסוימים של טורקיה.

צי המים העמוקים הטורקי

הצי הטורקי באופן מסורתי היה צי חופים. השוני ממוקד בפריצות דרך טכנולוגיות ומגמה צבאיות-גיאואסטרטגיות.

בצד הטכנולוגי, מושקע מאמץ בפיתוח יכולות חדשות. במהלך שנות ה-20, 6 צוללות (מסוג 214) תיכנסנה לשירות. צי ספינות השטח הטורקיות מתרחב. הצי מפעיל כיום 4 קורבטות. הסדרה הבאה, בת 4 ספינות נוספות תכלול ספינות גדולות יותר עם יכולות הגנת נ"מ ומכ"ם בתדר X משופר. הספינות האלה תצוידנה בטילים כנגד ספינות מתוצרת טורקית (אטמאקה) בעלי טווח של יותר מ-200 ק"מ. ספינת הדגל של הצי הטורקי היא ספינת סער אמפיבית – מבוססת על הדגם הספרדי חואן קרלוס 1 – שתיכנס לשירות בסוף 2020.

התעשיות הטורקיות מתכננות לבנות טיל שיוט (גזין) בעל יכולות פגיעה מדויקת ארוכת

טווח המזכיר את הטומהוק האמריקאי והקליבר הרוסי. אם טורקיה תשלב אותו בצוללות החדשות זה יקנה לה יכולת לחימה תת מימית ארוכת טווח אמיתית.

בצד הגיאואסטרטגיה הצבאית, פותח רעיון חדש הנקרא המולדת הכחולה – אסדת קידוח גדולה וספינת אימונים של הצי כבר נקראים בשם הזה – יישומם מסתייע בצי הטורקי להרחקת קו האופק למים עמוקים מעבר לחצי האי האנטולי.

התוכנית, ההצטיידות והרעיון האסטרטגי מתחברים. העילית הביטחונית הטורקית מעריכה כיום את הצי ככוח מדיני כפי שנראה במאמצים במזרח הים התיכון.

הגדלת היכולת וההתפשטות של צבא היבשה

בשנות ה-2000 הצבא הטורקי התפתח בכיוון לחימה היברידית. רשתות טרור בשערי טורקיה הפעילו יכולות א-סימטריות – כמו מערכות נ"מ אישיות וטילי נ"ט היכולים לפגוע קשה בכוחות היבשה. כדי להתמודד בכך המתכננים הטורקים החלו בתוכנית רפורמה. צבא היבשה החל לשלב מזל"טים במערכות האש. מיגון השריון הפך לנושא מרכזי. הצבא רכש כלי רכב ממוגני מטענים ומוקשים, מערכות מיגון אקטיביות מאוקראינה וצייד את הרק"ם בעמדות נשק מופעלות מרחוק.

אנקרה גם נערכת ללחימה כנגד ארגונים שאינם צבא. היא אימנה את צבא סוריה החופשית והקימה את הצבא הסורי הלאומי כמסגרת גג לכוחות פרו טורקיים בסוריה – המונה כיום כ- 70,000 לוחמים עם יותר מ-40 תת קבוצות. הצבא הסורי הלאומי פעל צד בצד עם הכוחות הטורקיים במערכה הטורקית בצפון מזרח סוריה באוקטובר 2019. חשוב יותר, הממשל הטורקי רמז על תוכניות מגביהות עוף לבניית כוחות שליו. ארדואן אישר בפומבי שחלק מהצבא הסורי הלאומי (לפחות 2,000 לוחמים) נשלח ללוב לתמוך בממשלה הלובית.

בשנות ה-20 הצבא הטורקי יפעל במסגרת אסטרטגיה צבאית משולבת בגזרה רחבה מהלבנט עד לקרן אפריקה, קטאר וצפון עיראק.

קידום בסיסים צבאיים

אלה כוללים משימות אימונים בסומליה, בסיסים בצפון קפריסין מאז 1974, בסיס משותף בקטאר, בסיסי כוחות בלוב ובסיסים קדמיים בסוריה ובצפון עיראק.

כיום, משלחות ייעוץ טורקיות הופכות לשגרה. סומליה היא דוגמה טובה. צוערים סומליים שרים את ההמנון של המכללה הצבאית הטורקית. יחידות הקומנדו הסומליות מאומנות על ידי הצבא הטורקי והשבועה שלהם נאמרת בשפה הטורקית. בקרן אפריקה טורקיה יצרה דור צבאי חדש.

המזלוט הטורקי גם הוא יצב את הבסיסים מעבר לים. אנקרה פרסה מזל"טים למודיעין בצפון קפריסין כבר לפני דור. כטב"מים טורקיים פועלים כשגרה בסוריה, בלוב ובצפון עיראק.

יצירת גבולות חדשים

בשנות ה-90 מדיניות הביטחון הטורקית התבססה על שני יסודות, הראשון הוא רעיון האסטרטגיה הצבאית הלאומי שעוצב על-ידי ראש המטה הכללי (1998-2002) גנרל חוסיין קיבריקגלו. הרעיון המרכזי היה "הרתעה פעילה" הרואה כפעולה כנגד איומים בבסיסיהם.

היסוד השני היה "שתי מלחמות וחצי" – מוכנות למלחמה בו זמנית בסכסוך בתוך המדינה בחזיתות המזרחית והמערבית, וחצי מלחמה כלחימה כנגד טרור כורדי.

המערכות הטורקיות חוצות הגבולות בצפון עיראק, כנגד יוון בים האיגאי והפעלת הלחץ על חאפז אל אסאד להרחקת מנהיג הכורדים עבדוללה אוצלן נבעו מהתובנה הזו. במילים אחרות בשנות ה-90 טורקיה לא היססה להשתמש בעוצמתה.

כיום, טורקיה מציגה עניין מדיני צבאי בפעולה רחבה יותר של כוחותיה הצבאיים, היא נשענת על תעשייה ביטחונית חזקה יותר. הכוחות הצבאיים החילוניים של שנות ה-90 הוחלפו על-ידי הממשלה השמרנית. שיתוף הפעולה הישראלי טורקי הוחלף בשיתוף פעולה טורקי קטארי. התפיסה הלאומית צבאית הטורקית היא ארוכת טווח.

כמובן שעולים סיכונים באסטרטגיה כזו. בסיסים קדמיים הופכים מטרה מפתה לכוחות עוינים, כוחות משלוח הם מטלה כבדה על התקציב, ויש תמיד סיכון במתיחת יתר בלחימה היברידית ובאמצעות שלוח. המדיניות הצבאית הטורקית של בסיסים קדמיים אינה זמנית, היזמות הצבאית היא כאן כדי להישאר.